

Het Verantwoorde Veehouderij netwerk MP3 - Semigratie, bestaat uit één melkveehouder en twee akkerbouwers uit Giethoorn. Ze hebben semigratie plannen voor Roemenië. In de periode 2005-2007 bezochten zij meerdere bedrijven in verschillende regio's

In deze brochure staan enkele van hun ervaringen en tips voor collega's die overwegen te semigreren

Roemenië kent veel mogelijkheden, maar ook risico's

Samenwerken zit de ondernemers aan de Jan van Nassauweg in Giethoorn in het bloed. Een tiental ondernemers voeren samen activiteiten uit; openstellen bedrijven tijdens Drentse Rijwielvierdaagse, gezamenlijk volgen ontwikkelingen Natura 2000, verhuurmogelijkheden machines, windmolens, gezamenlijk inkopen en aanleg van riolering.

Vier van hen gaan begin 2005 om tafel zitten om de mogelijkheden uit te breiden. In een brainstorm sessie (samen met de partners) komen veel mogelijkheden langs, zoals: gezamenlijk beheersgronden beheren, mestvergisting, kinderdagverblijf, verdere samenwerking tussen akkerbouw en veehouderij, particulier boekhoudbureau en een gezamenlijke buitenlandse vestiging. Gezamenlijk een buitenlandse vestiging stichten en runnen (semigratie) spreekt het meest aan. Als mogelijke landen worden genoemd Duitsland, Tsjechië, Roemenië, Rusland.....

Brainstormen levert veel op

Peter en Jeanet hebben Roemeense stagiaires op hun melkveebedrijf aan het werk gehad. Ze zijn onder de indruk van hun werkhouding. In Juli 2005 brengen ze een bezoek aan Roemenië om een indruk van het land zelf te krijgen. Ze voeren ook gesprekken met Nederlandse en Roemeense veehouders, Danone en de Nederlandse Ambassade. De voordelen lijken groot:

1. Het land heeft nog veel goede landbouw gronden beschikbaar.
2. Er is een tekort aan melk en de inputkosten zijn laag, terwijl buurlanden al hogere kosten hebben
3. Men heeft een positieve houding ten opzichte van buitenlanders.

Ze worden in hun positieve beeld bevestigd. Eind 2005 meldt het MP3 netwerk zich aan bij het netwerkprogramma Verantwoorde Veehouderij. Om deskundigheid in te kunnen huren ter ondersteuning van hun zoektocht. In Maart 2006 gaan ze van start. Ze denken ook serieus aan samenwerken. De Nederlandse ondernemingen zullen gewoon afzonderlijk blijven doordraaien.

In veel gebieden is de eigendom van grond versnipperd, waardoor locaties beperkt worden

De zoektocht omvat meerdere keuzes. Om te beginnen maakt elk bedrijf zijn eigen afweging om wel of niet te semigreren. Hierbij spelen de volgende factoren een rol:

- voor- en nadelen op sociaal en het financiële vlak
- persoonlijke capaciteiten
- het vermogen om samen te werken

Ook werd nagegaan wat de voor- en nadelen zijn van een gezamenlijke activiteitsemigratie. Verder is gekeken welke investering het best past bij de netwerk ondernemers: pluimvee, melkvee, akkerbouw, kapitaalsintensief of juist extensief, maar ook intensieve extensieve teelten. En wat hun ondernemerskwaliteiten zijn. Om er achter te komen of semigratie echt iets voor je is, is het handig om een checklist te maken. Loop onderstaande vragen eens na:

- Ben ik geschikt voor (s)emigratie?
- Wil ik een werkelijk nieuwe uitdaging?
- Houd ik van het betreden van ongebaande paden?
- Past het mij (mijn gezin), dat ik veelvuldig op reis ben?
- Kan ik op afstand managen?
- Trekt het land mij?
- Hoe kijkt men daar aan tegen nieuwkomers?
- Hoe is de infrastructuur, het ondernemersklimaat en hoe zijn de regelingen?
- In welke sector wil ik ondernemen?
- Is er een goede markt voor de producten?
- Is het zinvol te speculeren met waardeinstijging van de grond?
- Welke locatie is geschikt qua grondkwaliteit, watervoorziening, klimaat?
- Wie zijn mijn burenen?
- Welke strategie kies ik; opknappen oude gebouwen of investeren in nieuwe?

In de periode 2006-2007 hebben netwerkleden drie bezoeken afgelegd aan Roemenië en een tiental bijeenkomsten belegd met verschillende deskundigen. O.a. deskundige internationale markten, (s)emigratie begeleider, investeerder, melkvee en akkerbouw semigranten, specialist ondernemerscapaciteiten.

Uit de ervaringen van het MP3 netwerk kunnen de volgende tips worden opgetekend.

TIPS

1. Omvang en samenstelling netwerk

Een klein netwerk van mensen (met een actieve trekker!) die elkaar langer kennen, dicht bij elkaar wonen en gelijk gestemd zijn heeft voordelen; maakt het gemakkelijk om elkaar te informeren, te overleggen en om bijeenkomsten te beleggen. Het zorgt voor snelheid in het proces.

Zorg voor een heldere, afgebakende vraag. Dit maakte het mogelijk om in relatief korte tijd veel informatie boven tafel te krijgen. Het uit- en intreden van leden gaf onrust. Als dit gebeurt, zorg dan voor snel en uitvoerig bijpraten. Zo kunnen ze snel als volwaardig lid mee draaien. Uiteindelijk duurde het zoekproces langer dan gedacht. Hierdoor zat er aan het eind van de rit merkbaar minder energie in de groep.

Kies ik voor het opknappen van bestaande gebouwen of nieuwbouw...

Houd de vinger aan de pols met betrekking tot veranderende omstandigheden aan het thuis front. Deze zijn een belangrijke factor in de motivatie om te semigreren. Calculeer de mogelijkheid bij de start van de zoektocht in dat iemand af kan haken. Een tussentijdse evaluatie is dan ook zeer nuttig om te kijken of iedereen nog op dezelfde lijn zit en of de oriënterende activiteiten het gewenste resultaat opleveren.

2. Het oriëntatie proces

Ga zo snel mogelijk kijken in het land waar je naar toe wilt semigreren. Dan gaat het pas echt leven. Daarna word je pas echt enthousiast of het enthousiasme verdwijnt juist na een eerste bezoek. Probeer in vroeg stadium op tafel krijgen hoeveel tijd en geld een ieder heeft te besteden (en hoeveel risico een ieder bereid is te nemen). Wees open en duidelijk naar elkaar toe, hoe je als mens en ondernemer in elkaar zit.

Een brainstorm sessie kan van nut zijn om boven tafel te krijgen wat iedereen ècht wil.

Het ontbreekt in Roemenie nog aan kennis maar men wil graag leren

3. Verworven kennis

Onderschat de waarde van lokale kennis niet. Netwerk leden vinden dat ze de meest waardevolle informatie uiteindelijk kregen in Roemenië zelf, van de lokale mensen. De kennis van semigratie deskundigen uit Nederland is beperkt. Ze hebben daarom vanaf het begin energie gestopt in het opbouwen van een eigen lokaal netwerk. Dit is vooral ook nodig omdat de omstandigheden in het semigratie land nogal veranderlijk kunnen zijn. Contacten met lokale adviseurs, emigranten, ambassades en (Nederlandse) bedrijven bleken de meest relevante informatie op te leveren.

Onderzoek meerdere mogelijkheden. Ga niet alleen kijken met het idee dat je al in je achterhoofd hebt maar onderzoek verschillende opties. Daartoe zijn meerdere bezoeken aan het land noodzakelijk. Begin met een algemeen oriënterend bezoek. Selecteer vervolgens een gebied en zoem daarna pas in op een bepaalde sector. Binnen dit netwerk bijvoorbeeld, verschoof het idee van melken in Roemenië, naar het verbouwen van akkerbouw gewassen, naar investeren in grond.

Ga meerdere keren kijken Richt je daarbij op een sector of een bepaald gebied

Voor meer informatie over het MP3 netwerk kijk op <http://www.verantwoordeveehouderij.nl/>
Netwerken 2007: 39 - MP drie netwerk semigratie

Of stuur een mail naar: p.aalberts@agroweb.nl of jeanet@agroweb.nl